

Pripravenosť kapacít materských škôl v obciach s MRK na zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania

Tematické zisťovanie

Autorský tím:

Zuzana Polačková, Branislav Šprocha a Ondrej Ficeri

Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, 2023

Zasadnutie Tematickej pracovnej skupiny splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity pre monitorovanie a hodnotenie Stratégie rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030, 19.1.2024

Hlavná výskumná otázka

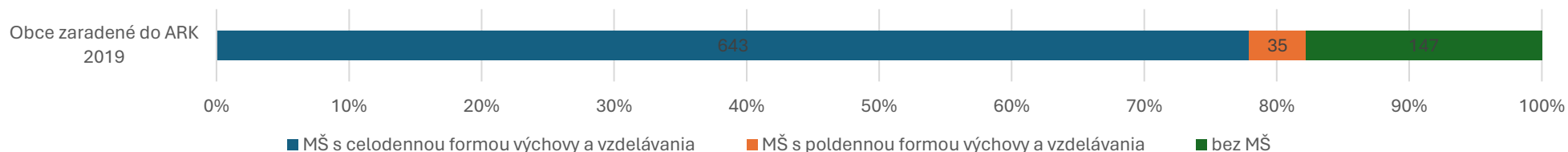
- chýbajúce kapacity MŠ - dnes
- chýbajúce kapacity MŠ v roku 2030

Socializmus 1948 - 1989

- segregáčná prax: MŠ pre rómske deti
- MŠ určené pre rómske deti = 46,5% rómskych detí
- do 1988 plán zaškolenosti na úrovni 95 %
- realita 75,8 %

Prítomnosť MŠ v obciach s MRK

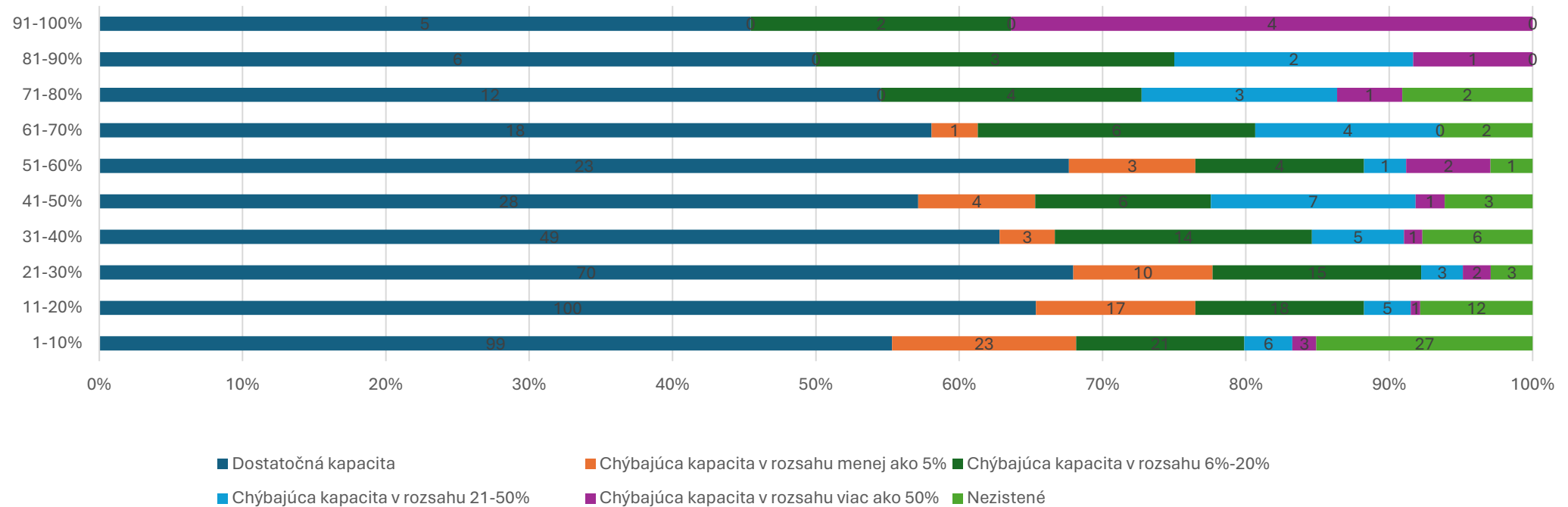
- Atlas 2019 = 825 obcí
- bez MŠ = 147 obcí
- **46 obcí:**
- **trvalý pobyt viac ako 20 detí vo veku 3 – 6 rokov**

Chýbajúce kapacity - závažnosť

- Obce s MŠ
- 36 obcí je chýbajúca kapacita odhadnutá na 21 – 50 %,
- 16 obcí viac ako 51 % existujúcej kapacity
- Obce bez MŠ
- 6 obcí je chýbajúca kapacita 21 – 50 %,
- 7 obcí viac ako 51 % existujúcej kapacity
- **65 obcí reportuje, že problém s kapacitou MŠ majú napriek tomu, že počet detí nenarástol**

Problém chýbajúcich kapacít je intenzívnejší v obciach s vyšším podielom členov MRK na celkovom počte obyvateľov

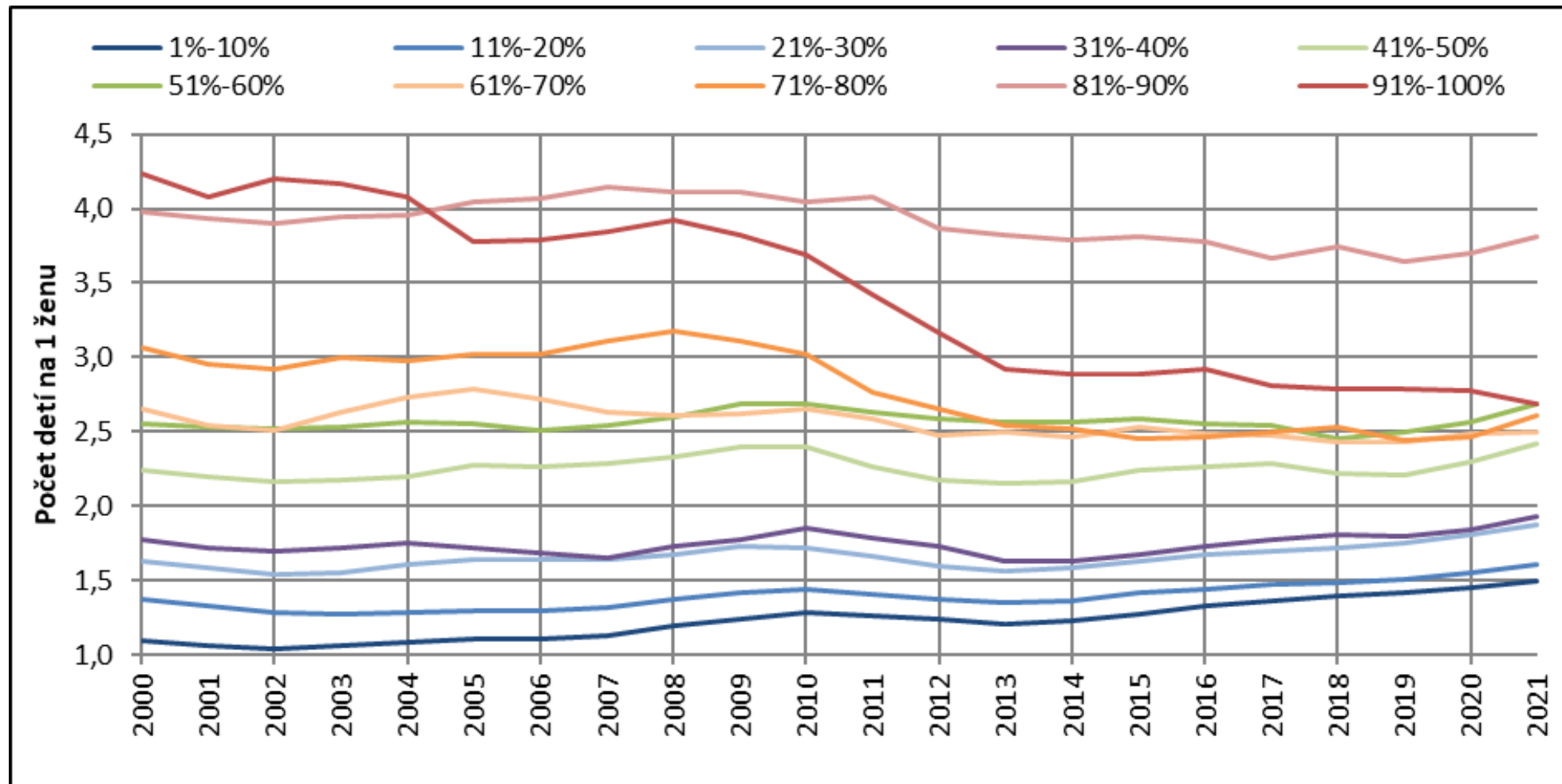

Prognóza 2030

Populačná prognóza – vek 3-6

1. Pôrodnosť
2. Úmrtnosť
3. Migračné saldo

Plodnosť žien v obciach Slovenska podľa podielu osôb z MRK (2000 – 2021)

Obce s MRK s najvyšším absolútnym prírastkom detí vo veku 3 – 6 rokov

Názov obce, mestskej časti	Okres	Podiel Rómov ARK 2019	Počet detí vo veku 3 - 6 rokov k		Rozdiel 2021 a 2030 (abs.)	Rozdiel 2021 a 2030 (%)
			2030	2021		
Jarovnice	Sabinov	81%-90%	1166	907	259	28,6
Chminianske Jakubovany	Prešov	81%-90%	594	397	197	49,6
Richnava	Gelnica	81%-90%	532	384	148	38,5
Rudňany	Spišská Nová Ves	51%-60%	587	481	106	22,0
Kecerovce	Košice-okolie	91%-100%	477	375	102	27,2
Svinia	Prešov	61%-70%	371	272	99	36,4
Luník IX	Košice	91%-100%	625	539	86	16,0
Veľká Ida	Košice-okolie	51%-60%	429	351	78	22,2
Žehra	Spišská Nová Ves	81%-90%	318	241	77	32,0
Dunajská Lužná	Senec	1%-10%	588	512	76	14,8
Nálepkovo	Gelnica	51%-60%	452	377	75	19,9
Markušovce	Spišská Nová Ves	61%-70%	469	407	62	15,2
Veľký Šariš	Prešov	11%-20%	384	332	52	15,7
Malý Slivník	Prešov	71%-80%	141	96	45	46,9
Rankovce	Košice-okolie	81%-90%	142	101	41	40,6
Podhorany	Kežmarok	71%-80%	394	354	40	11,3
Kamenná Poruba	Vranov nad Topľou	71%-80%	196	157	39	24,8
Jurské	Kežmarok	91%-100%	185	148	37	25,0
Boliarov	Košice-okolie	61%-70%	128	92	36	39,1
Kostolište	Malacky	1%-10%	138	104	34	32,7

Chýbajúce kapacity 2030

Scenáre

- A) Nárok od troch rokov pri veľkosti tried v zmysle §28 Školského zákona
- B) Nárok od troch rokov pri súčasnej priemernej obsadenosti tried v obci
- C) Súčasná legislatíva pri súčasnej priemernej obsadenosti tried v obci

Obce s MRK s najvyšším potenciálnym počtom chýbajúcich tried v materských školách do roku 2030 (Variant A - § 28 ods. 9)

Názov obce	Okres	Potenciálny počet chýbajúcich tried v roku 2030
Jarovnice	Sabinov	-31
Chminianske Jakubovany	Prešov	-18
Rudňany	Spišská Nová Ves	-17
Luník IX	Košice	-14
Richnava	Gelnica	-14
Nové Mesto	Bratislava	-14
Nálepkovo	Gelnica	-13
Veľká Ida	Košice-okolie	-12
Podhorany	Kežmarok	-11
Markušovce	Spišská Nová Ves	-11
Lomnička	Stará Ľubovňa	-11
Žehra	Spišská Nová Ves	-10
Bystrany	Spišská Nová Ves	-10

Obce s MRK s najvyšším potenciálnym počtom chýbajúcich tried v materských školách do roku 2030 (Variant B – súčasná obsadenosť tried)

Názov obce	Okres	Potenciálny počet chýbajúcich tried v roku 2030
Jarovnice	Sabinov	-37
Luník IX	Košice	-31
Rudňany	Spišská Nová Ves	-31
Richnava	Gelnica	-24
Chminianske Jakubovany	Prešov	-24
Kecerovce	Košice-okolie	-23
Nové Mesto	Bratislava	-23
Markušovce	Spišská Nová Ves	-22
Lomnička	Stará Ľubovňa	-19
Bystrany	Spišská Nová Ves	-18
Veľká Ida	Košice-okolie	-16
Nálepkovo	Gelnica	-15
Veľká Lomnica	Kežmarok	-11
Podhorany	Kežmarok	-11
Ostrovany	Sabinov	-11
Žehra	Spišská Nová Ves	-11
Vtáčkovce	Košice-okolie	-10
Pavlovce nad Uhom	Michalovce	-10

Obce s MRK s najvyšším potenciálnym počtom chýbajúcich tried v materských školách do roku 2030 (Variant C – súčasná platná legislatíva)

Názov obce	Okres	Potenciálny počet chýbajúcich tried v roku 2030
Jarovnice	Sabinov	-5
Dunajská Lužná	Senec	-5
Rudňany	Spišská Nová Ves	-4
Veľký Šariš	Prešov	-3
Chminianske Jakubovany	Prešov	-3
Veľká Ida	Košice-okolie	-3
Krásna	Košice	-3
Pavlovce nad Uhom	Michalovce	-3
Svinia	Prešov	-3
Žehra	Spišská Nová Ves	-2
Nálepkovo	Gelnica	-2
Bystrany	Spišská Nová Ves	-2

Národný projekt Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity (2016 -2023) sa realizoval vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje
www.esf.gov.sk, www.minv.sk

